

King's college- Cambridge

Nizozemská Architektura

- Hmotnost a střízlivost
- Veřejnné budovy, radnice, velké obchodní domy, tržnice

Utrecht

Antverpy

Haarlem

Německá architektura

- Původně tzv. přechodný sloh kdy se na románských stavbách objevovaly gotické prvky
- Sever- cihlové kostely

Sv. Vavřinec- Norimberk

Sv. Sebald- Norimberk

Sv. Štěpán- Vídeň

Gdańsk

Lubeck

Malborg

- Hrad ve vých. Prusku

Italská architektura

Dóm v Siéně

Bazilika S. Antonio- Padov

Dóm v Miláně

- 1396 (dokončen 19.st.)

SOCHAŘSTVÍ

- První sochařské projevy pouhým doplňkem architektury
- Ideál – vertikálita
- Sochy nestály v prostoru
- Sochy apoštolů u portálů
- Vrcholem je zpodobnění Panny Marie – madona nebo pieta
- Typické je směrování vzhůru – sochy vysoké a štíhlé, mírně prohnuté do tvaru písmene S
- výrazy pozemských lidských citů
- typickým námětem byl Kristus na kříži (krucifix) a apoštolové se svými atributy
- Materiálem byl kámen nebo lipové dřevo → poté potažení jemným plátnem, aby se mohlo nabarvit
- V Itálii epocha protorenesance

Sochařství ve Francii

- První příklad gotického katedrálního sochařství na západním průčelí katedrály v Chartres
- Stupňování tělesnosti, dynamika, individuální charakter sochy
- V Remeši dva klíčoví sochaři - Mistr Navštívení Panny Marie a Mistr sochy sv. Josefa
- Mistr sochy sv. Josefa významně ovlivnil vývoj pařížského sochařství
- Nejvýznamnější doklad rané fáze je cyklus apoštolů ze St. Chapelle v Paříži

Královský portál v Chartres

St. Chapelle

Katedrála v Chartres

Sochařství v Anglii

- sochy umísťovány v nikách (výklencích) a rozložené po celé fasádě
- Antikizující tendence, hlavy na konzolách, štíhlé sochy, jemné drapirérie
- Inspirace knižní malbou
- tvorba figurálních náhrobků z barevného mramoru, postava v poloze vleže
- Mnoho variant (překřížené nohy, povytažený meč..)

Katedrála ve Wellsu

Westminster

MALÍŘSTVÍ

- příznačné řešení napětí mezi náboženskými výjevy a všedním životem
- Posvátné dění přístupnější lidem, přirozenější
- objevuje se více postav, realistické zachycení utrpení, scénické vývoje dějů
- Hlavní námět náboženské výjevy, konkrétní přírodní objekty a předměty
- Vznik zátiší a krajinomalby
- Nesprávný náznak perspektivy
- Na obrazech se stále častěji objevují zadavatelé zakázek → předstupeň rozvoje portrétního malířství.
- Iluminátoři - vzor pro malbu nástěnnou
- Vitráže, fresky, nástěnné obrazy, gobelíny

Dáma s jednorožcem - gobelín

Malířství ve Francii

- hlavní odvětví malba na skla – vitráže – nejstarší ve St. Denis (pol. 12.st)
- náboženské výjevy, krajina ale i témata z běžného života řemeslníků
- Zářivé barvy
- Spojování barevných tabulek olovem zdůrazňovalo kresbu
- Vrcholným dílem výzdoba St. Chapelle v Paříži
- Nástěnné malby
- nejslavnějším žánrové výjevy na stěnách papežského paláce v Avignonu
- knižní malba v gotickém slohu až počátek 13. století → Mistr Honoré

Mistr Honoré

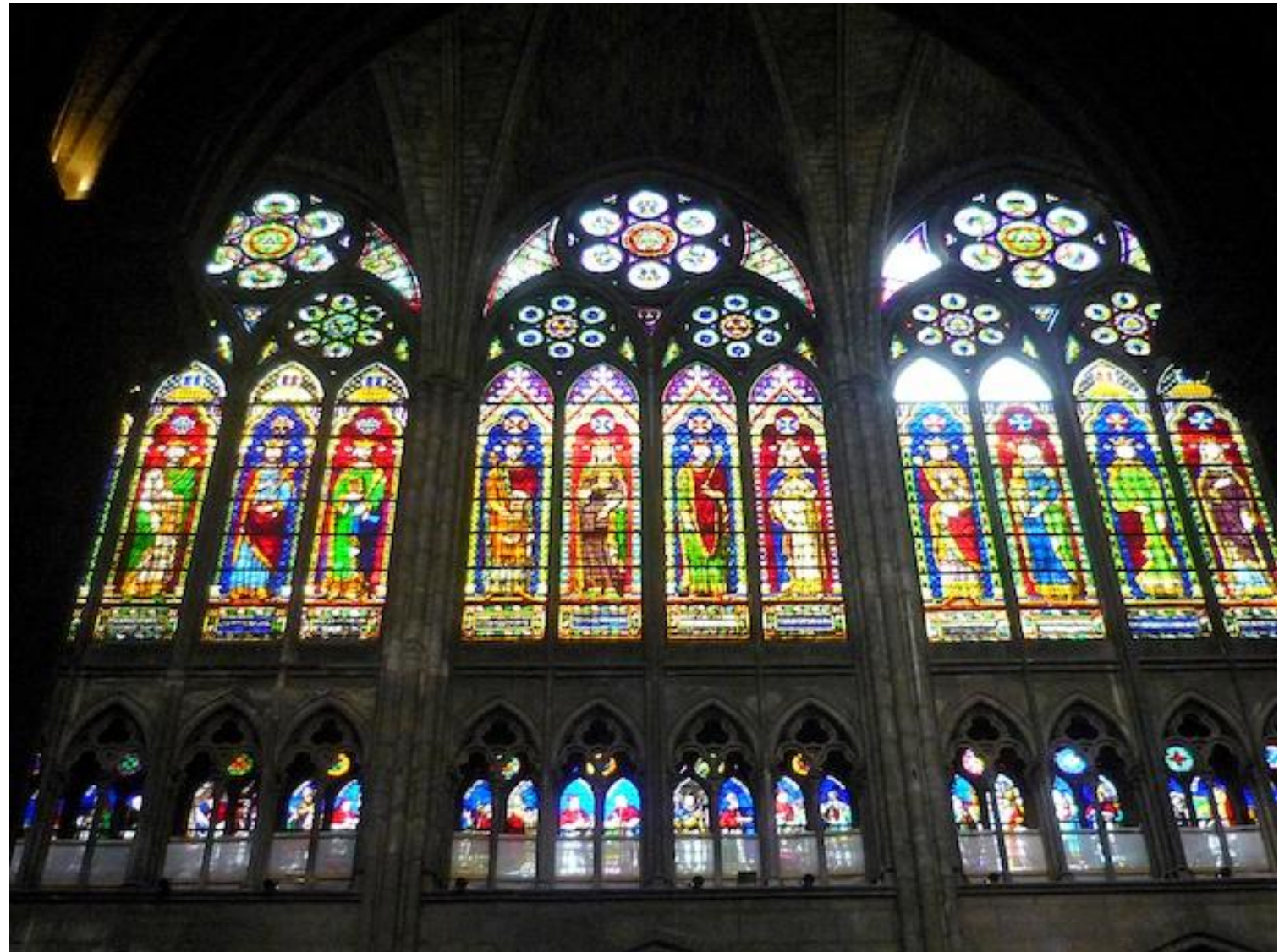
Bratři z Limburka

Pieta z Avignonu, Enguerrand Quarton

St. Denis

Avignon

St. Charter

Malířství ve Španělsku

- zejména v pozdní gotice se projevil typický španělský dekorativismus
- Ten se spolu s prvky italské renesance uplatnil v tzv. platereském slohu bohatou dekorací, připomínající stříbrnické práce

Malířství v Itálii

- Vedoucím druhem malířství je nástěnná malba - hlavně freska
- Obrazy malovány na dřevě, později na plátně.
- Vznikaly cykly, např. u oltářních obrazů pokračovaly malbou na líci i rubu křídel
- nejvýznamnějších malířů trecenta tvoří **Giotto di Bondone** (1266 - 1337), **Duccio di Buoninsegna**, (kolem 1255 - 1319) a **Simone Martini** (1280/85 - 1344)

Sienská škola

- Malířská škola rozvíjená v toskánském městě Siena
 - Ve 14. století významný vývoj italského malířství
 - Smysl pro duševní a smyslové hodnoty, záliba v dekorativním působení půvabných linií a nádherných barev
 - charakteristické rysy sienského malířství pronikají i do ostatních evropských zemí
- Společně s Florenskou školou

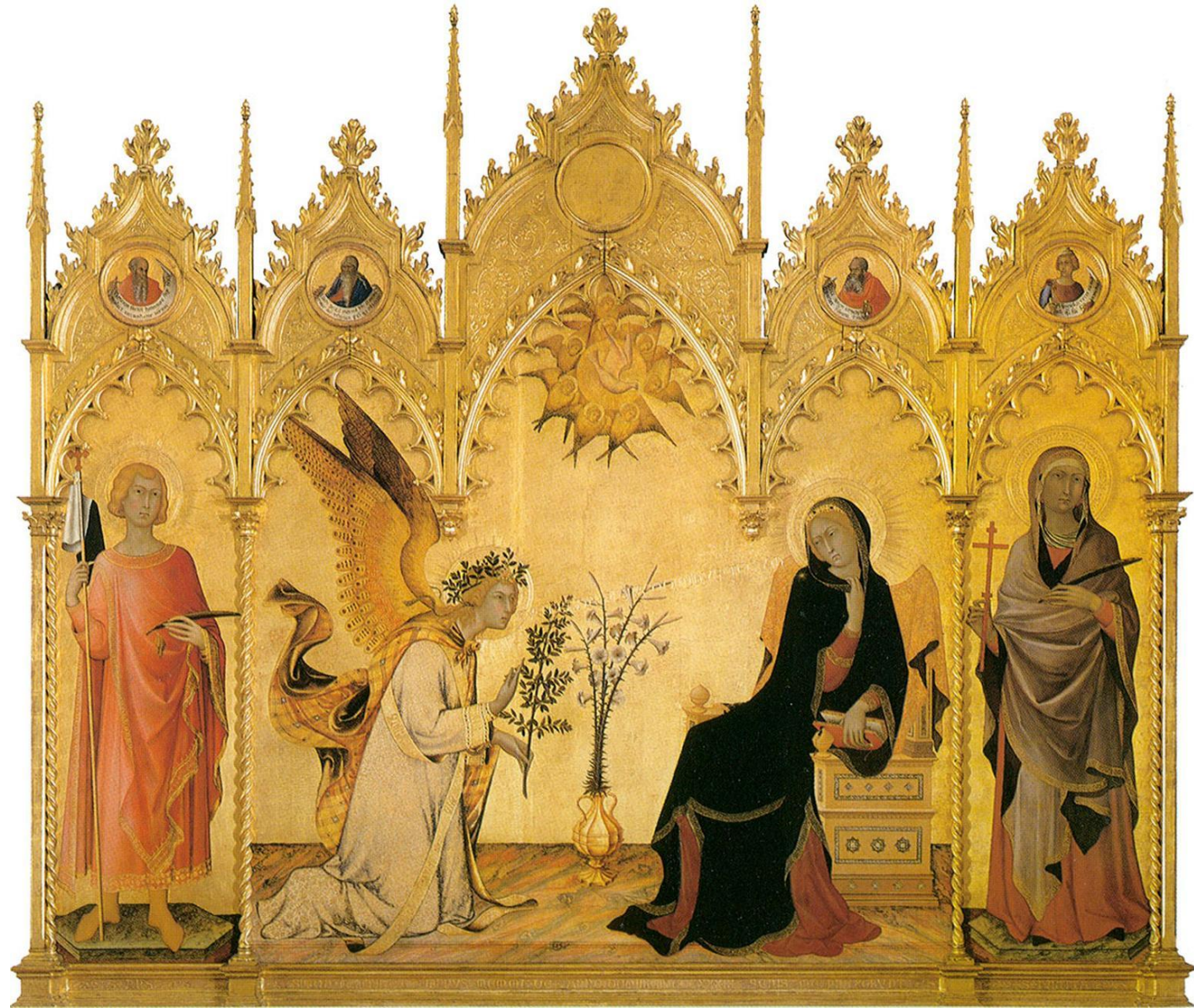
Giotto

Buoninsegna

Martini

Malířství v Anglii

- Nejvýznamnějším představitelem anglické knižní malby byl **Matthew Paris** (Historia Anglorum z let 1250 - 1255).
- Oblíbenými až do 14. stol. Apokalypsy a bestiáře, které patrně zastávaly rovněž funkci zábavné literatury s dobrodružným obsahem.

Francouzské umění

- Zlatnické práce
 - Technika průsvitného emailu
- Zdobení drahými kameny (Sugerův kalich- St. Denis)
- Hlavně pařížské dílny
- Oltáříky ze slonoviny, šachové figurky, knižní vazby a přenosné oltáře

GOTIKA V ČESKÝCH ZEMÍCH

Gotická architektura se rozděluje do tří fází :

1. **raná gotika** nebo-li přemyslovská gotika se datuje do 13. až počátku 14. století
2. **Vrcholná gotika** je spojena s panovnickou dynastií Lucemburků (14. až počátek 15. století)
3. **Pozdní gotika** se označuje jako jagellonská (1471-1526)

- Gotika k nám proniká díky řádů cisterciáků
- Největší rozmach české gotiky nastává za vlády Karla IV. a Václava IV.
- V roce 1344 Karel IV. společně s Janem Lucemburským položili základní kámen **katedrály sv. Víta**

Sochařství v Čechách

- Z rané gotiky se moc nedochovalo
- bohatě zdobený portál Porta coeli z let 1240-1250 najdeme v kostele v Tišnově-Předklášteří
- stavební huť Petra Parléře (výzdoba svatovítské katedrály)

Petr Parléř

- německo-český architekt, stavitel, kameník, sochař a řezbář
- Výrazný umělec evropské vrcholné gotiky, působil hlavně v Čechách
- Významná díla v Praze (katedrála sv. Víta, Karlův Most, Pražský Hrad, Karolinum..), Kolíně a Kutné Hoře

Malířství v Čechách

- V době vrcholné gotiky patří k evropské špičce

Významní malíři deskových obrazů :

→ **Mistr vyšebrodského oltáře** (Madona vyšehradská)

→ **Mistr Theodorik** (kaple sv. Kříže na Karlštejně)

→ **Mistr třeboňského oltáře** (Kladení do hrobu)

- nástěnné malby (Mistr Osvald, Mikuláš Wurmser)
- knižní malba - **Pasionál abatyše Kunhuty** pořizený Eliškou Rejčkou (autorem některých částí je Kolda z Koldic)

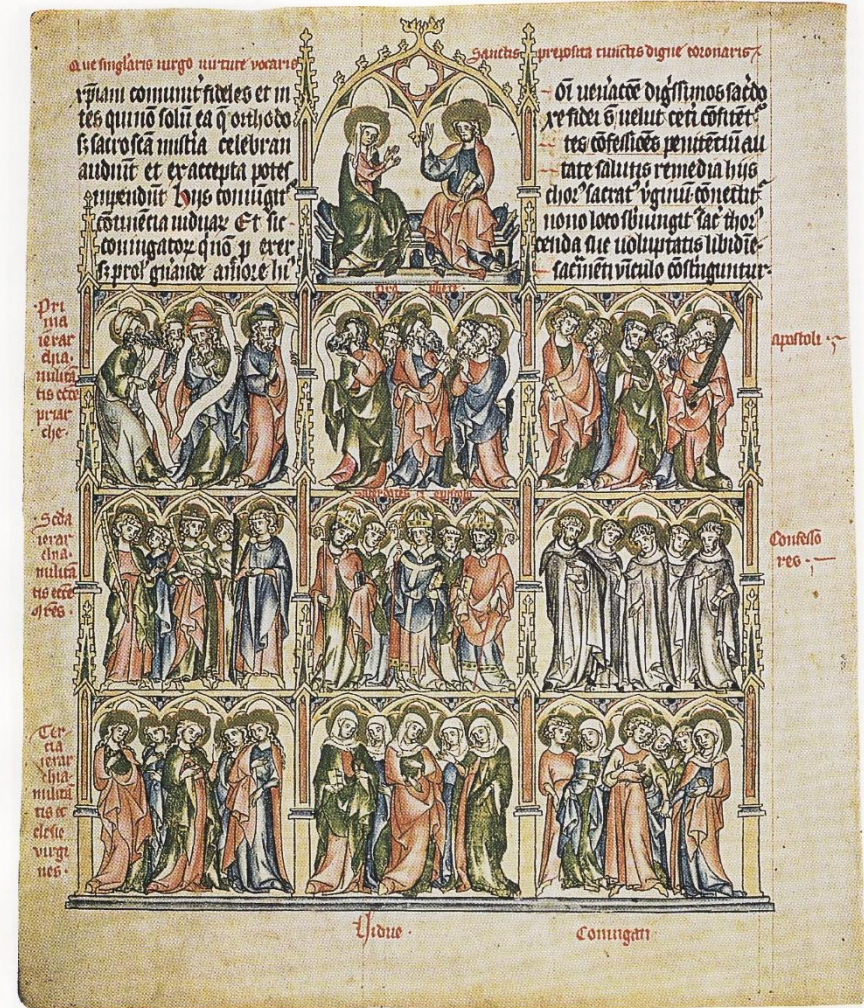
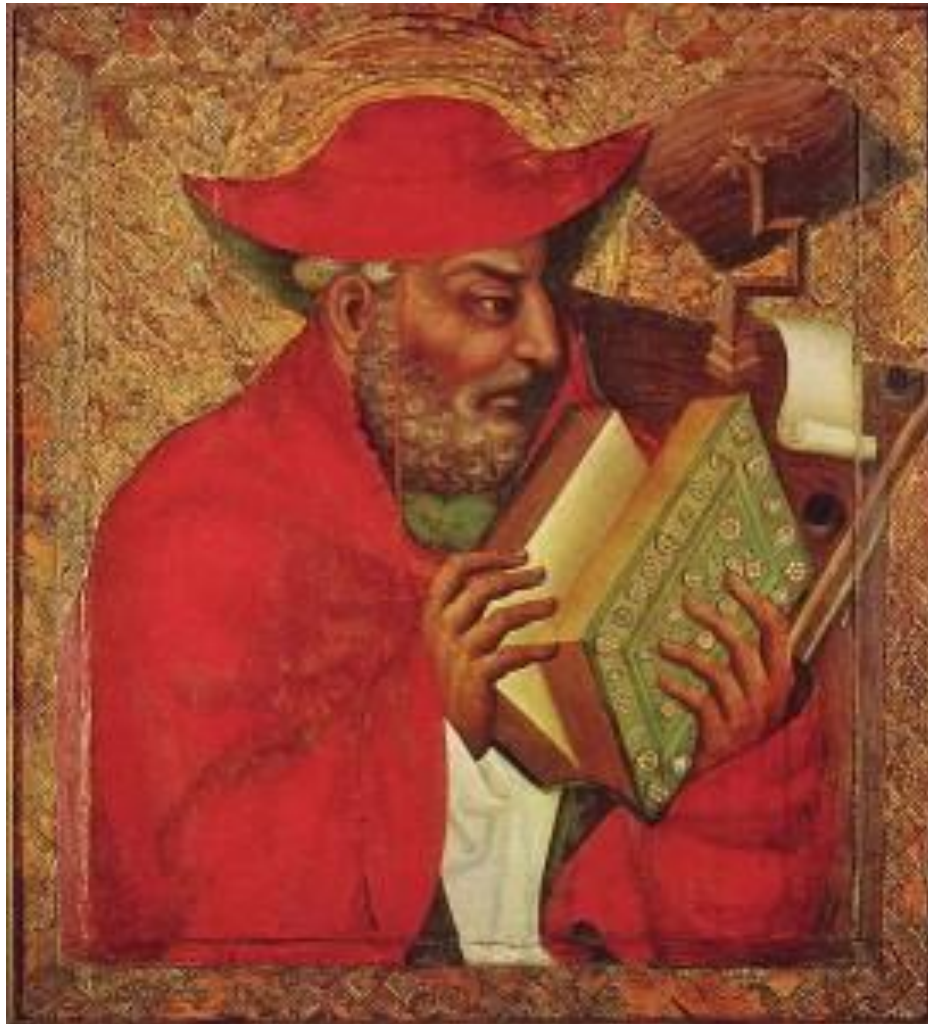
Madona Vyšehradská

Kladení do hrobu

Mistr Theodorik – obraz
sv. Jeronýma

Pasionál abatyše Kunhůty